

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ  
Дніпровський інститут



Затверджую:

Директор Дніпровського інституту

ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

 Анатолій КРИВОНОС

“ 18 ” квітня 20 22 р.

Схвалено на засіданні

кафедри ПСИХОЛОГІЇ

Протокол № 8

Зав. кафедри  Євген ШАНТИР

“ 12 ” квітня 20 22 р.

## СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### Основи психологічної практики (практична психологія)

Спеціальності **053 «Психологія»**  
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня **перший (бакалаврський) рівень**  
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми: **053 «Психологія»**  
(шифр і назва освітньої програми)

**Розробник (-и) си­ла­бу­су нав­чаль­ної дис­ци­п­лі­ни:**

*Каширіна Євгенія Володимирівна* кандидат психологічних наук , доцент кафедри психології

**Викладач:**

*Каширіна Євгенія Володимирівна* кандидат психологічних наук , доцент кафедри психології

Си­ла­бу­с роз­гля­ну­то і зат­вер­д­же­но на засі­дан­ні ка­фе­дри психології

Про­то­кол від 02 вересня 2022р № 2

**Завідувач кафедри** *Шантур Євген Євгенійович* , к. мед. н. доцент кафедри психології \_\_\_\_\_  
(підпис)

Керівник (гарант) освітньої програми *Канюка Галина Степанівна* – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Дніпровського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

\_\_\_\_\_  
(підпис)

Си­ла­бу­с пере­ві­ре­но  
. . 20 р.

Де­кан

\_\_\_\_\_  
(підпис)

Наталія КУЛІНЕНКО

Про­лон­го­ва­но:

на 20 /20 н.р. ( ), « » 20 р., протокол №  
(підпис) (ПБ)  
на 20 /20 н.р. ( ), « » 20 р., протокол №  
(підпис) (ПБ)  
на 20 /20 н.р. ( ), « » 20 р., протокол №  
(підпис) (ПБ)  
на 20 /20 н.р. ( ), « » 20 р., протокол №

**ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»  
Дніпровський інститут  
Кафедра психології**

<b>Назва дисципліни</b>	Основи психологічної практики (практичної психології)
<b>Викладач (-і)</b>	Каширіна Євгенія Володимирівна кандидат психологічних наук , доцент кафедри психології

**Коротка анотація до дисципліни.**

Підготовка спеціалістів-психологів до практичної діяльності потребує цілеспрямованого формування вмінь та навичок, необхідних у практичній діяльності.

**Мета:**

забезпечити професійну компетентність практичних психологів у сфері кваліфікованого надання психологічної допомоги.

**Завдання:** засвоєння студентами певної системи теоретичних знань, спеціальних умінь і технік. Однак з огляду на специфіку професії психолога, її спрямованість передусім на надання психологічної допомоги іншим, основним інструментом його роботи, окрім спеціальних методик і тестів, має бути його особистість. Таким чином, найважливішим завданням цього курсу є становлення “Я” майбутнього фахівця в умовах психологічної практики.

**Формат курсу:** очний (*offline*)

**Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):**

Табл.1

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (семінар з індивідуальною роботою)
ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності професії психолога.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (семінар з індивідуальною роботою)
ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.	Повністю. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (семінар з індивідуальною роботою)
ЗК9. Здатність працювати в команді.	Повністю. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (семінар робота в команді)
СК6. Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами	Поточне (семінар з індивідуальною роботою)

дослідження	освітньої програми	
СК7. Здатність систематизувати результати, аргументовані рекомендації.	аналізувати та одержані формулювати висновки та	Повністю. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
СК8. Здатність надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову)	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне рубіжне (семінар у формі дебатів, робота в командах)
СК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Поточне (семінар-круглий стіл), рубіжне (оцінювання індивідуальних завдань-кейсів у формі презентації)
ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Підсумкове (іспит у формі оцінювання тексту наукового проекту і усного виступу-презентації)
ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Підсумкове (іспит у формі оцінювання тексту наукового проекту і усного виступу-презентації)
ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (семінар з індивідуальною роботою)
ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Підсумкове (іспит у формі оцінювання тексту наукового проекту та усного виступу-презентації)
ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Підсумкове (іспит у формі оцінювання тексту наукового проекту та усного виступу-презентації)
ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Підсумкове (іспит у формі оцінювання тексту наукового проекту і усного виступу-презентації)
ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Підсумкове (іспит у формі оцінювання тексту наукового проекту та усного виступу-презентації)

**Тривалість курсу.** 120 годин (4 кредити ЄКТС), з них: 40 годин аудиторної роботи; 80 годин - самостійної роботи, іспит

**Статус дисципліни:** обов'язкова

**Пререквізити:** дисципліна «Основи психологічної практики і практичної психології» тісно пов'язана з теоретичними і практичними проблемами психології, соціології, педагогіки та інших наук і спрямована на формування спеціаліста у царині психології, який володітиме сучасними психопрофілактичними та просвітницькими діями.

**Технічне й програмне забезпечення /обладнання** - мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення аудиторних занять, доступ студентів до Інтернету.

**Політика курсу:**

- працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.
- виконання завдань у встановлений термін.
- відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача.
- дотримання академічної доброчесності (виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента - відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату).
- презентації та доповіді мають бути авторськими і оригінальними.
- література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

**Зміст дисципліни:** Курс складається з **двох змістових модулів**. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та семінарської/практичної частин:

- *Змістовий модуль 1* «Психологічна практика як один із видів роботи практичного психолога» (лекційні теми 1-7; семінарські теми 1-4);
- *Змістовий модуль 2* «Організація роботи психолога-практика» (лекційні теми 8-13; семінарські теми 5-7);

**Форми і методи навчання.**

Основними видами навчальних аудиторних занять є **лекції, семінарські заняття, консультації**.

При викладанні *лекційного матеріалу* передбачено поєднання форм і методів навчання: лекції-дискусії, лекції-аналіз конкретної ситуації.

*Лекція-дискусія* - метод групового обговорення проблеми з метою з'ясування істини шляхом зіставлення різних думок, спосіб організації спільної діяльності з метою інтенсифікації процесу ухвалення рішення в групі.

*Лекція-аналіз конкретної ситуації* нагадує лекцію-дискусію: на обговорення викладач виносить не питання, а конкретну ситуацію (т. зв. мікроситуації, які демонструються аудиторії усно або у вигляді відео-запису тощо). Викладач активізує діалог за допомогою спеціально спрямованих запитань, підказок, зіставленням різних поглядів, а іноді й їх зіткненням.

*Семінарські/практичні заняття* присвячуються виконанню кейсів, розгляду конкретних ситуацій, роботі в командах (малих групах) з презентацією результатів (у тому числі із застосуванням рольових ігор з демонстрацією набутих навичок).

Ви працюєте з інформацією вдома, зокрема з використанням мережі Інтернет *{див. рекомендовану літературу}*, під час занять виконуєте усні та письмові завдання, виступаєте з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою так і індивідуально, моделюєте поведінку у конкретних професійних ситуаціях. Програмою курсу передбачено такі проекти:

- виступ за темою індивідуального завдання-кейса у формі презентації (*критерії оцінювання див.: Робоча навчальна програма дисципліни, п.п.8.1*).
- виступ-інформування за темами семінарських занять;
- семінар з індивідуальною та груповою роботою;
- семінар у формі дебатів.

Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

### Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	2	7	14	6	12
Робота на семінарському занятті	2	4	8	3	6
Виконання завдань для самостійної роботи	8	1	8	1	12
Виконання модульної роботи	20	1	20	1	20
Разом	-		50		50
Максимальна кількість балів:			<b>100</b>		
100:100=1. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:1 = загальна кількість балів.					

#### Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота включає дослідження електронних джерел, пошук друкованих публікацій (наукові праці, статті у періодичних виданнях, документи, офіційні звіти, статистичні матеріали, законодавчі та інші нормативно-правові акти за дисципліною).

#### Критерії оцінювання:

- змістовність - 4 бали
- відповідність темі та вимогам оформлення - 4 бали.

**Максимальна кількість балів за самостійну роботу - 8 балів.**

#### 14. Форми проведення поточного, рубіжного (модульного) контролю та критерії оцінювання.

Поточний контроль відбувається впродовж вивчення дисципліни на семінарських заняттях у формі: семінарів-круглих столів та семінарів з індивідуальною роботою. Під час поточного контролю оцінюються такі компоненти:

повнота відповіді - 2 бали;

аналіз різних точок зору, джерел літератури, підходів до вивчення проблеми (питання) - 2 балів;

вільне володіння інформацією, відповіді на додаткові запитання - 1 бали.

**Максимальна кількість балів - 5 балів.**

Рубіжний (модульний) контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді виконання індивідуальних завдань у формі презентації за тематикою самостійного вивчення матеріалу відповідного змістового модуля (5 хв. зі слайдами). Тематика завдань вибирається студентом у прив'язці до теми наукового дослідження і в кінцевому випадку має слугувати розширенню знань, навиків та можливостей, необхідних для написання підсумкового контролю. Під час рубіжного (модульного) контролю оцінюються такі компоненти:

слайди до презентації - 5 балів

повнота розкриття теми, висвітлення сучасної проблематики, аналіз різних концепцій, підходів, ідей - 5 балів

якість оформлення бібліографічних даних, науковий стиль - 5 балів

самостійність та креативність - 5 балів

**Максимальна кількість балів - 20 балів.**

#### Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

*Екзамен.* Студенти готують текст наукового проекту та усну мультимедійну презентацію. Тематика проектів має відображати проблематику наукових досліджень студентів. (Методологічні рекомендації до проведення й оцінювання екзамену див. *Робоча навчальна програма дисципліни*).

**Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю (див.: *Робоча навчальна програма дисципліни*).**

Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

### Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	<b>A</b>	<b>ВІДМІННО</b>	
82-89	<b>B</b>	добре задовільно зараховано	
75-81	<b>C</b>		
68-74	<b>D</b>		
60-67	<b>E</b>		
35-59	<b>FX</b>	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	<b>F</b>	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

### Рекомендовані джерела (література):

#### Основна (базова):

1. Васьківська С. В. Основи психологічного консультування: Навч. посіб. — К.: Четверта хвиля, 2019. — 256 с.
2. Лозниця В. С. Психологія менеджменту: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 1997. — 248 с.
3. Основи практичної психології / В. Панок, Т. Титаренко, Н. Чепелева та ін.: Підручник. — 2-ге вид., стереотип. — К.: Либідь, 2020. — 536 с.
4. Психологія життєвої кризи / Відп. ред. Т. М. Титаренко. — К.: Агропромвидав України, 2017. — 348 с.
5. Терлецька Л. Г. Основи психодіагностики: Навч. посіб. — К.: Главник, 2018. — 144 с. — (сер. “Психол. інструментарій”).
6. Технологія консультування / Васьківська С. В. — К.: Главник, 2017. — 96 с. — (сер. “Психол. інструментарій”).
7. Титаренко Т. М. Кризове психологічне консультування. — К.: Главник, 2016. — 96 с. — (Сер. “Психол. інструментарій”).
8. Цимбалюк І. М. Психологічне консультування та корекція. Модульно-рейтинговий курс: Навч. посіб. — К.: ВД “Професіонал”, 2019. — 656 с.

#### Електронні ресурси:

1. Бібліотека ім. В.Г Вернадського.
2. Херсонська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Олеса Гончара. URL:
3. Репозитарій МАУП. Електронна бібліотека URL:  
<http://library.iapm.edu.ua/library.htm>

**V. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Основи психологічної практики і практичної психології»**

**Разом:** 120 год., з них 26 год. - лекції, 14 год. - семінарські заняття, самостійна робота - 80 год.

<b>100 балів</b>								
<b>Змістовий модуль I</b>					<b>Змістовий модуль II</b>			
<b>Психологічна практика як один із видів роботи практичного психолога (50)</b>					<b>Організація роботи психолога-практика (50)</b>			
1 (2 бала)	2 (2 бала)	3 (2 бала)	4 (2 бала)	5 (2 бала)	8 (2 бала)	9 (2 бала)	10 (2 бала)	
Сучасний погляд на психологічну практику	Поняття психологічного консультування	Алгоритм психологічної сесії.	Особистість та діяльність психолога-практика	Основні навички, уміння та техніки в психологічній практиці	Класифікація психодіагностичних методик	Консультативний центр як організаційна структура в психологічній практиці	Супервізія в психологічній практиці	
6 (2 бала)	7 (2 бала)				12 (2 бала)	13(2 бала)		
Структура психологічної сесії	Психодіагностика в психологічній практиці				Кризове психологічне консультування	Психологічна практика в конфліктних ситуаціях		
1 (2 бала)	2 (2 бала)	3 (2 бала)	4 (2 бала)		5 (2 бала)	6 (2 бала)	7 (2 бала)	
Психологічна проблема клієнта, особливості роботи з нею	Результативність психологічної практики	Ехо-техніка. Перефразування. Резюмування.	Конфронтація між психологом та клієнтом.		Документація в психологічній практиці	Стратегії кризового консультування	Алгоритм роботи психолога в ситуації розв'язання міжособистісних конфліктів	
1 (8 бали)					1 (12 балів)			
модульна контрольна робота №1 (20 балів)					модульна контрольна робота №2 (20 балів)			
<b>Розрахунковий коефіцієнт: 1</b>								